

Voenges reereme nasjonaalepaarhkijste jih stuerebe vaarjelimiedajvijste

– Bievnesh Saemiedigkien nammoehtamme lihtsegidie
vaarjelimiedajvestávrojne

Aalkoe

Daate bihkedimmietjaalege edtja viehkiedirreginie dutnjien árrodh guhte lea Saemiedigkien nammoehtamme tjirkije vaarjelmiedajvestávrojne. Desnie biëvnesh tjöönghkeme öörnegen bijre voenges reereminie vaarjelmiedajviste, mij háhkesjibie datnem viehkehte dov stávroe barkojne.

Saemien eatnemeátnoe lea jeerehts jñh dajvide sjehtedamme gusnie saemieh aerpievuekien mietie veasoeminie. Saemien aerpievuekien átnoe jñh kultuvreevtiedimmie gellielaaketje jieleduevuekieh goh báatsoe, laanteburrie, vijreme, gööleme jñh iëbnh vætnese vaeltedh, tjåegkeme jñh tjöönghkeme dovne jiellemasse jñh jñjtje átnose. Átnoen aarvoeváaromen mietie ij edtjñh jienebh vaeltedh enn daarpesje jñh man jñjnñh maahta eatnamistie vaeltedh. Daate vuekie mojhteslaakan eatnemen utnedh jñh aerpievuekien saemien reereme dejstie aaj sñjdteme Saepmesne vyörtegs eatneme jñh meatan orreme dah leah áádtjeme staatusem goh vaarjelamme dajvh.

Saemiedigkie sæjhta lissiehtamme váájnedehtemen ávteste barkedh guktie saemien reaktautnijn, jielemegiehtelæjjah jñh voenges siebredahkh vaarjelmieráajvarimmijste baajnehtieh. Jñjnñh vierhtijste mejtie stoeresiebredahke meala vaarjelmievyörtegs, lea illedahke saemien aerpievuekien átnoe jñh reereme eatnamistie, jñh dihte aerpievuekien maahtoe dej mietie. Dihte daerpies dovne stoeresiebredahke jñh staaten byjreseáejvieladtjñh buerebe goerkesem vejtiestieh saemien aerpievuekien eatnemeátnoen jñh aerpievuekien maahtoen bijre. Dihte vihkeles báetije aejkien mijjen lihkesdajvine átnosne. Voenges reereme nasjonaalepaarhkijste jñh stuerebe vaarjelmiedajviste lea vihkeles bielie dennie barkosne.

Saemiedigkieraerie aaj vihtesje ahkedh orre utnijedáehkide bööresávva vaarjelamme dajvide. Mijjeh vuejnedh man faamoe maarkededoekeme vaarjelmiedajviste átna, mah soptsesh soptsestellieh, gñen baeliem jááhkesjeh jñh gñen eah jááhkesjh. Dov daajroe voenges átnoen bijre vaarjelmiedajvine jñh mah dah vihkielommes seahkarimmieh saemien almetjidie dov dajvine sæjhta dan gaavhtan vihkeles árrodh dejnie barkojne mah stávroeh guessiereereminie darjoeh jñh gosse vaarjelmiedajvi átnoem sjehteladtedh.

Byögkeles digkiedimmesne dle daamtaj nasjonaalepaarhkide jñh vaarjelmiedajvide aktine dajvine miehtjesne ektede, men dagkerh dajvh mah váájnoeh goh ij guhte desnie orreme, leah daamtaj saemien kultuvredajvh. Aarebi boelvi váárege átnoe eatnamistie lea stieresne desnie goh kultuvremojhtesh, soptsesh jñh sijjenommh, jñh ij goh unnemes aerpievuekien daajroe, mij lea bæjjese bigkeme jñh sertiestamme boelveste boelveste guhkiem. Voenges reereme saemien lihsegigumie vaarjelmiedajvestávrojne lea meatan vihteste aaj eah aarebi saemien veasomh vaarjelmiedajvesne áajaldehtieh, mohte váájnoes bielie reereminie lea.

Doh lihstsegh mejtie Saemiedigkie nasjonaalepaarhkestávrojde uvtede edtjeh saemiej iedtjeladtji ávteste árrodh goh jñjtse almetje. Datne leah stávrose veeljeme dan ávteste Saemiedigkie veanhta datne sijhth saemien iedtjñh hijvenlaakan jñh ellieslaakan gorredidh stávroe barkosne. Læhkoe barkojne!

Maja Kristine Jáma

Saemiedigkieraerie

Saemiedigkien politihke vaarjelimiedajvine

Dan guhkiem mijjien eatnemh – Saemiedigkiebievnese areaali jñh byjresen bijre lea Saemiedigkien stoerretjåanghkosne nænnoestamme 2016 jñh Saemiedigkien barkoen varome vaarjelimiedajvine.

Saemiedigkien ulmieh leah:

- Gaajhkh areaalevaarjelimie – eatnemeservaath, nasjonaalepaarhkh jñh eatnemevaarjelimiedajvh – edtjeh ulmieh utnieh eatnemevaromem saemien kultuvrese jñh jieliemasse. Eatnemegeellievoetem vaarjele kontinuiteeten mietie saemien tnosne.
- Gaajhkh reeremh vaarjelimiedajvine Saepmesne edtja aelkedh jñh gorredidh aerpieviekien tnoem jerhkedh dajvine.
- Aarvoesjugniedimmie sjehteladtedh nasjonaalepaarhkine jñh jeatjah stuerebe vaarjelimiedajvine edtja vekine rrodh mah daaletje saemien jielemh gorredidh.

Dhte aerpieviekien saemien tnoe jñh reereme areaalijste jñh vierhtijste lea legh orreme dejnie ulmine dah tnoedajvh edtjeh jielemevarome rrodh betije boelvide. Seamma aejkien mijjeh orre teknologije jñh orre tnoevuekieh aalkeme nuhtjedh, jñh evtiedamme mijjen gellienlaaketje jielemesjehtedimmieh guktie sjyhtehe sjdtedh mijjiem beerkedh eejnegen. Kontinuiteete monnehke saemien tnosne jñh reeremisnie eatnamistie eatnemevaromem gorrede saemien kultvrem aaj betije biejjide.

Klijmajarkelimmieh temperatuvrelissiehtimmine jñh jarkelimmie trejposne jñh jaepieboelhkine edtjeh dovne eko-rnegidie jñh siebredahkide Saepmesne tsevtshedh. Dah mah leah jeenjemes jeerehte eatnamistie sijhtieh jeenjemes jarkelimmide aajhtshedh. Saemiedigkie ohtsede klijmastaeriesvoetem guktie klijmarajvarimmieh ij sjdth guektiengierts leavloem saemien jieliemidie jñh kultvredarjoemidie. Dhte lea daerpies saemien jielemi daerpiesvoeth vuartasjidh fleksibilitetese gosse klijmajarkelimmieh gaavnesjidh.

Eatneme ij leah miehtjesdajve, men vihkeles varome saemien kultuvrese. Dhte lea barkoesijjie almetjidie aalkoejieliemie, jñh lea tnoe- jñh tjngkhemedajvh. Vaarjelimiedajvh dej mieriedimmiejgumie eah edtjh gaertjedidh dagkerh ekologijen, kulturellen jñh ekonomijen monnehke tnoe jñh reereme jerhkedh.

Foto: Marie Louise Sombly, Arvu

Dan gaavhtan saemien kultvremaahtoem daarpesje reereminie vaarjelimiedajvijste.

Konvensjovne biologeles gellievoeten bijre aalkoealmetji aerpieviekien daajroem jhkesje, jñh vihteste staath diedtem utnieh dagkeres daajroem seahkaridh, vaarjelidh jñh guhkiedidh. Saemiedigkie sejhta aerpieviekien daajroe edtja akte iemie bielie sjdtedh sjesjalimmievaroemistie vaarjelimmiemieriedimmide jñh reeremesoejkesjidie, seammalaakan goh daajroe dotkemistie.

Saemiedigkie ulmine tna saemien gielh lessanieh jñh akte bielie nrjen bygkelesvoeteste sjdte. Dan vteste bievnesh, sjiltadimmie jñh sjehteladteme

Saemien sijjenommh akte stoerre saemien gieleaerpie jñh akte bielie dehtie aerpieviekien daajroste mij lea ektiedamme akten dajvese. Dhte kulturelle gellievoete mij saemien sijjenommie gvnesieh byroe aaj vajnoes rrodh vaarjelimiedajvine.

Vaarjelimiedajvh leah daamtaj saemien kultvredajvh jñh daamtaj kultvremojhtesh tna goh akte vihkeles bielie vaarjelimieaarvojste. Saemien kultvremojhtesh maehtieh vuesiehtimmien gaavhtan rrodh gthsijjeh, lavthgetiesijjeh, ovnessie sarhts tseegkeldahkh mejtie vijremisnie, lidtemisnie, glemisnie, batsosne jallh getiekreeketnosne nuhtjin, kroepth, sjielesijjeh jallh sijjeh mejtie vaajesh jñh soptsesh gvnesieh.

Vihkeles laakh jñh njoelkedassh barkosne vaarjelimiedajvigujmie

Konvensjovne biologeles gellievoeten bijre

Konvensjovne biologeles gellievoeten bijre lea akte gaskenasjovnaale latjkoem man ulmie lea dam biologeles gellievoetem vaarjelidh, monnehke átnoem biologeles vierhtijste gorredidh, jñh aktem eensi jñh reaktoe joekedimmiem dejstie aevhkijste gorredidh mah akten genetihkeles vierhtieátnoen tjirrh báetieh. EN:n konvensjovne biologeles gellievoeten bijre vihtiestamme sjídti jñh faamoem áadtjoeji Nöörjesne goeven 29.b. 1993. Laanth mah leah latjkoem jááhkesjamme díedtem utnieh nasjonaale strategijh darjodh, vaarjelimiedajvh tseegkedh, ammes aarhti vööste gæmhpodh jñh hávhtadihks aarhth vaarjelidh.

Aalkoealmetjeperspektijven sjíekenisnie, dellie joekoen artihkele 8 (j) jñh 10 (c) mah leah vihkeles reeremisnie

vaarjelimiedajvijste. Artihkelh jááhkesjeh aalkoealmetji aerpievuekien daajroeh jñh provhkiátnoe leah vihkeles gosse edtja eatnemen gellievoetem vaarjelidh jñh monnehkelaakan nuhtjedh.

Eatnemegellievoetelaake

Eatnemegellievoetelaake meatan vaalta jñnjh vihkeles prinsihph Konvensjovnesne biologeles gellievoeten bijre abpe laantese. Eatnemegellievoetelaakan ulmieparagraafe vihteste eatneme edtja gorresovvedh viehkine monnehke átnoste jñh vaarjelimieste, aaj goh váarome saemien kultuvrese. Vijriesábpoe tjierteste áejvieladtjh edtjeh leavloem biejedh aerpievuekien daajrose mij maahta aktem monnehke átnoem jñh vaarjelimmiem eatnemegellievoeteste dáarjoehtidh. Jñh edtja aaj ráajvarimmieh saemien íedtji vööste vuarjasjidh.

EN:n konvensjovne biologeles gellievoeten bijre (CBD) artihkele 8(j) jñh 10(c)

«Fierhte Latjkoeguejmie edtja dan gáhkese gáarede jñh maereles:

8(j) elleme sov nasjonaale laakide krööhkeste, ááktedh, gorredidh jñh tjáadtjoehtidh aalkoealmetje- jñh voengesiebredahki daajroeh, innovasjovnh jñh vuekieh mah leah aerpievuekien jieledevuekiej mietie mah leah vihkeles juktie biologeles gellievoetem gorredidh jñh dam monnehkelaakan nuhtjedh, jñh aktem gemtebe nuhtjemem dejstie eevtjedh, guktie aajhterh dagkarijstie daajrojste, innovasjovnijste jñh vuekijste luhpiehtieh jñh leah meatan, jñh akten sjiehtelesábpoe joekedæmman haestedh dejstie aevhkijste mah átnoste dagkarijstie daajrojste, innovasjovnijste jñh vuekijste báetieh;

10 (c) vaarjelidh jñh madtjeldedtedh siejhme átnoem biologeles vierhtijste aerpievuekien kulturelle vuekiej mietie, mah leah akteraeresne kríevenassigujmie gorredæmman jñh monnehke átnose;»

Eatnemegellievoetelaake

§ 1. Laaken aajkoe lea eatneme sov jeereldihkie biologijine, eatnaminie jñh geologijine jñh ekologeles prosessigujmie gorresávva monnehke átnoen jñh vaarjelimmiem tjirrh, aaj guktie díhte váaromem vadta almetji darjoeimidie, kultuvrese, healsose jñh murriedæmman, daellie jñh báetije aejkien, jñh aaj goh váarome saemien kultuvrese.

§ 8 --- Áejvieladtjh edtjeh aaj leavloem biejedh daajrose maam áádtjeme aarebi boelvi dáájrehtimmiej tjirrh dan ávteste dah eatnamistie jñh eatnaminie jealeme, daan nuelesne dagkeres saemien átnoe, jñh mij maahta viehkiehtidh monnehke átnose jñh vaarjelæmman eatnemegellievoeteste.

§ 14. Edtja ráajvarimmieh laaken mietie jeatjah vihkeles siebredahkeíedtji vööste vuarjasjidh.

Nænnoestimmiej tjirrh jallh laaken mietie mah saemien íedtjh ryóktesth tsevsieh, edtja mierien sisnjelen mij lea fiereguhten nænnoestimmien bijre, eensilaakan eatnemeváaromem saemien kultuvren krööhkedh.

Foto: Marie Louise Sombly, Avnu

Vaarjelimmiemieriedimmie jñh gånkan resolušjovne

Vaarjelimmiemieriedimmie eatnemegellievoetelaaken mietie §§ 33-51 tseegkesuvvieh. Fierhten vaarjelimmiemieriedimmie, dovne nasjonaalepaarhkh, vaarjelimmiemieriedimmie jñh eatnemeservaaath akte jñtse mieriedimmie nænnoestamme sjædta, jñh dajvh daan vaarjelimmiemieriedimmie mietie reeresuvvieh. Vaarjelimmiemieriedimmie neebnie gaskem jeatjah mah eatneme- jñh kultuvreaarvoeh vaarjelimmiemieriedimmie edtja gorredidh, vaarjelimmiemieriedimmie raasth, sjyöhtehke eekh jñh nænnoestimmieh åtnoen bijre dajveste.

Juktie dam saemien åtnoem vaarjelimmiemieriedimmie jærhkedh dellie gaskem jeatjah eatnemegellievoetelaaken § 34 joekoen vihkeles. Dihte gaskem jeatjah vihteste *“Vaarjelimmiemieriedimmie ij edtjh heerredidh monnehke åtnoem guhkiedidh mij vaarjelimmiemieriedimmie aktene dajvesne däärjohte.”*

Gaajhkh sjyöhtehke guejmieh reaktoem utnieh meatan årrodh vaarjelimmiemieriedimmie-soekesjeprossine. Gosse vaarjelimmiemieriedimmie dorjesuvvieh Saemiedigkie diedteles åejvieladtjigujmie råårestalla. Eatnemegellievoetelaaken mietie Gånka staateraeresne edtja vaarjelimmiemieriedimmie nænnoestidh.

Rekta sjædta konsulteerdh

ILO konvensjovne nr. 169 aalkoealmetji jñh tjiertealmetjibijre jñtjeraarehke staatine lea konsultasjovni jñh laantereaktaj bijre. Reatkah eatnamasse jñh tjaatsan leah akte vihkeles bielie aalkoealmetji reaktijste. Aalkoealmetjeh leah dovne sosijaalelaakan, kultuvren, ekonomije, religijovnen jñh politihken tjirrh ektiedamme laantide, dajvide jñh vierhtide. Juktie Nöörje konvensjovnem jååhkesji ruffien 20.b. 1990 dihte aaj våaromem vadta ihke saemieh åadtjoeh meatan årrodh vaarjelimmiemieriedimmie.

ILO-konvensjovne nr. 169 aalkoealmetji jñh tjiertealmetji bijre jñtjeraarehke staatine, artihkele 15 nr. 1

«Edtja daej almetji reaktam eatnemevierhtide dej laantedajvine sjierelaakan gorredidh. Dagkerh reaktah feerhmieh daej almetji reaktam meatan årrodh nuhtjedh, stuvredh jñh gorredidh daejtie vierhtide.»

Meatanárrome átnosne, stuvremisnie jñ gorredimmesne vierthijste misse ILO 169 vuesehte lea konsultasjovnh. Jarkelimmie Saemielaakesne kap. 4, mij faamosne snjaltjen 1.b. 2021 raejeste áejvieladtji konsultasjovnediedtem laakeviedteldihkie tjirkijide dejstie saemien iedtjijste (§ 4-4). Nasjonaalepaarhke- jñ vaarjelimmiedajvestávroeh byjesfaamoem utnieh Nöörjen staaten gaavhtan. Dan gaavhtan maehthie nasjonaalepaarhke- jñ vaarjelimmiedajvestávroeh konsultasjovnediedtem utnieh saemien iedtji tjirkijidie.

Dan gaavhtan saemieh leah meatan nasjonaalepaarhke- jñ vaarjelimmiedajvestávrojne Saemiedigkie ij vienhth daerpies stávrojne konsulteeredh. Saemiedigkie Klijma- jñ byresedepartementine jñ Byresedepartementine konsulteerie aamhtesinie mejtie vaarjelimmiedajvide dlijpieh.

Konsultasjovnediedte aaj faerhmeste saemien reaktautnijn mejtie administratijveles mijjen kraannalaanti nuelesne, jñ dan váaroemisnie dovletjereaktaj mietie dej barkojne Nöörjesne berkieh. Dagkerh

konsultasjovnediedte ILO 169 mietie, dellie joekoen artihkele 6, EN:n aalkoealmetjibæjhkoehthimmie artihkele 19 jñ dihte gaskenasjonaale konvensjovne sivijle jñ politihken reaktaj bijre artihkele 27.

Saemiedigkie latjkoem átna byjresevaarjelimmiedepartemeentine jaepien 2007 raejeste guktie vaarjelimmieprosisse edtja juhtedh saemien dajvine. Latjosne gaskem jeatjah njoelkedassh tjielkeste tseegkemen bijre barkoe-moenehtsijstie gusnie saemien tjirkijh edtjeh meatan árrodh. Daate gorrede doh syöntehe saemien reakta-aajhterh jñ saemien iedtjh ryöktestaakan rááresalleme sijdtie gosse meatan vaarjelimmiesoejkesjeprosessiesne. Saemiedigkie meala latjkoem jñ vaarjelimmiesoejkesjebarkoen prosedyrh ennje faamosne, mohte tjuara dam toelhkestidh tjoevkesisnie Saemielaaken jarkelimmijste.

Öörnege voenges reereminie nasjonaalepaarhkijste jñh stuerebe vaarjelimiedajvijste

Öörnege voenges reereminie nasjonaalepaarhkijste jñh stuerebe vaarjelimiedajvijste tseegkesovvi 2010. Dñhte orre reeremeöörnege lea ILO-169 mietie, aalkoealmetji bijre, artihkele 15 nr. 1, gusnie staate dñedtem åådtje hoksedh saemieh leah meatan åtnosne, reeremisnie jñh vaarjelimmesne eatnemevierhtijste saemien dajvine.

Vaarjelimmieståvroeh veeljesuvvieh tjñelteståvrojste, fylhkendigkeste jñh Saemiedigkeste. Man jñjnñh saemieh mah edtjeh meatan årrodh vuarjasjamme sjædta mestie man vihkeles dajve lea saemien kultuvrese jñh jielemeåtnose. Kliijma- jñh byjresedepartemeente jñh Saemiedigkie råårestellieh ståvroepieentegen bijre jñh man gellie saemieh mah edtjeh fierhten nasjonaalepaarhkeståvrosne årrodh.

Saemiedigkie lea 42 tjirkijh nammoehtamme ållesth 21 nasjonaalepaarhke- jñh vaarjelimiedajveståvrojde abpe laantesne.

Guejmieektiedimmie ståvroej bijre

Jaepien 2017 eelki pryövenassem guejmieektiedimmie ståvroehamjone gusnie ovmessie ðedtjeh meatan vaarjelimiedajveståvrojne sæjhta jienebe voenges jååhkesjæmman viehkiehtidh vaarjelimien åvteste. Daennie aerpievuekien saemien dajvesne daate pryöveöörnege faamosne Trollheimen vaarjelimiedajveståvrosne jñh Tjohkeli, Råalten jñh Bealjehki nasjonaalepaarhkeståvrosne

Saemiedigkie lea konsultasjovnine Byjresedirektoraatine mieleme jarkelimmie ståvrosne ij edtjeh tsiehkiem tsevt-sedh dejtie saemien tjirkijidie ståvrosne. Trollheimen vaarjelimiedajveståvrosne dovne eatnemeaajhterh, åålkone årrome-ðedtjeh jñh båatsoe jienebh tjirkijh åådtjeme ståvrosne lissine tjirkijh tjñeltijste, fylhkijste jñh Saemiedigkeste. Tjohkeli, Råalten jñh Bealjehki nasjonaalepaarhkeståvrosne aaj eatnemeaajhterh meatan lissine tjñelth, fylhkh jñh Saemiedigkie.

Reeremesoejkesje

Akte vihkeles barkoe vaarjelimiedajveståvrojde lea reeremesoejkesjñh darjodh jallh staeriedidh vaarjelimiedajvide.

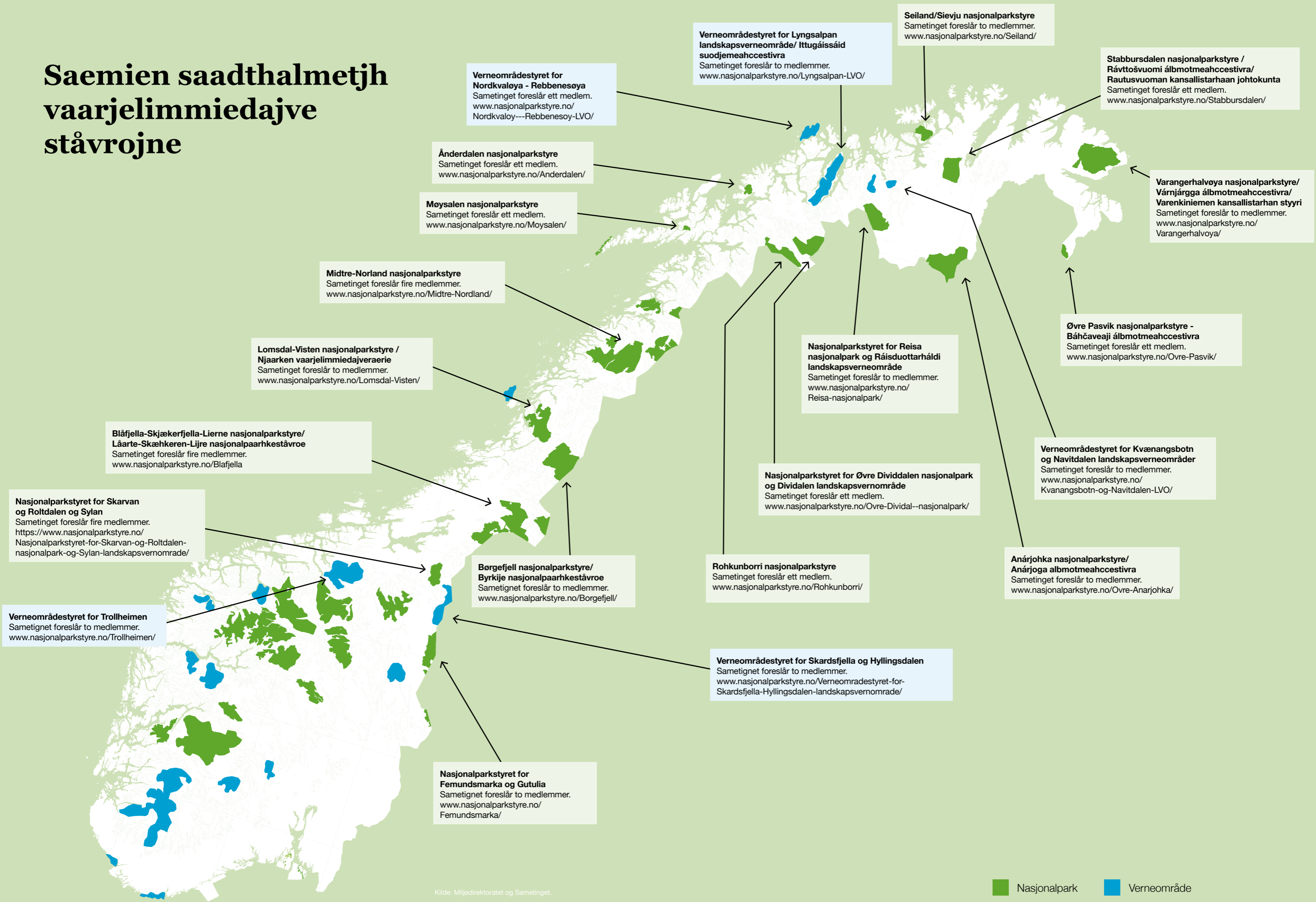
Akte reeremesoejkesje lea akte dñrrege dan biejjeladtje reeremasse vaarjelimiedajveste. Reeremesoejkesje edtja vaarjelimieaarvojde gorredidh, dovne ov-vaajteles goerpedehtemen vööste vaarjelidh, jñh darjomh sjñehteladtedh mah vaarjelimieaarvojde evtiedieh. Reeremesoejkesje mierieh vadta akten aktelaaketje jñh daajroes reeremasse vaarjelimiedajveste, tjñelke njoelkedassigujmie reeremasse jñh aamhtesegietedæmman.

Saemien tjirkijh vaarjelimiedajveståvrojne dellie ij Saemiedigkie daarpesjñh dan jñjnñem ryöktesth meatan årrodh barkosne reeremesoejkesjigujmie. Saemiedigkie reeremesoejkesjidie åådtje govlehtallemisnie jñh konsultasjovnen daerpiesvoetem vuarjesje Byjresedirektoraatine dan våaroemisnie jñs maam akt deahpadamme reeremesoejkesjebarkosne misse dah saemien tjirkieh eah maehtieh jååhkesjidh.

Guessiestrategije

Guessiestrategijh tseegki goh dñrrege gosse nasjonaale mierhkevaaroestrategije implementeer vaarjelimiedajvine Nöörjesne. Guessiereeremen ulmie vaarjelimiedajven åtnoem sjñehteladtedh jñh

Saemien saadthalmetjh vaarjelimmiedajve stávrojne

Verneområdestyret for Nordkvaløya - Rebbenesøya
Sametinget foreslår ett medlem.
www.nasjonalparkstyre.no/Nordkvaloy---Rebbenesoy-LVO/

Verneområdestyret for Lyngsalpan landskapsverneområde/ Ittugáissáid suodjemeahccestivra
Sametinget foreslår to medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Lyngsalpan-LVO/

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre
Sametinget foreslår to medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Seiland/

Stabbursdalen nasjonalparkstyre / Rávttošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kansallistarhaan johtokunta
Sametinget foreslår ett medlem.
www.nasjonalparkstyre.no/Stabbursdalen/

Ånderdalen nasjonalparkstyre
Sametinget foreslår ett medlem.
www.nasjonalparkstyre.no/Anderdalen/

Møysalen nasjonalparkstyre
Sametinget foreslår ett medlem.
www.nasjonalparkstyre.no/Moysalen/

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/ Várnjágga álbmotmeahccestivra/ Varenkiniemen kansallistarhan styyri
Sametinget foreslår to medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya/

Midtre-Norland nasjonalparkstyre
Sametinget foreslår fire medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Midtre-Nordland/

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre / Njaarken vaarjelimmiedajveraerie
Sametinget foreslår to medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Lomsdal-Visten/

Nasjonalparkstyret for Reisa nasjonalpark og Ráisduottarháldi landskapsverneområde
Sametinget foreslår to medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Reisa-nasjonalpark/

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre - Báhcaveaji álbmotmeahccestivra
Sametinget foreslår ett medlem.
www.nasjonalparkstyre.no/Ovre-Pasvik/

Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/ Láarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkestávroe
Sametinget foreslår fire medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Blafjella

Nasjonalparkstyret for Øvre Dividdalen nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde
Sametinget foreslår ett medlem.
www.nasjonalparkstyre.no/Ovre-Dividal--nasjonalpark/

Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen landskapsverneområder
Sametinget foreslår to medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Kvanangsbotn-og-Navitdalen-LVO/

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
Sametinget foreslår fire medlemmer.
<https://www.nasjonalparkstyre.no/Nasjonalparkstyret-for-Skarvan-og-Roltdalen-nasjonalpark-og-Sylan-landskapsvernomrade/>

Børgefjell nasjonalparkstyre/ Byrkije nasjonalpaarhkestávroe
Sametignet foreslår to medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Borgefjell/

Rohkunborri nasjonalparkstyre
Sametinget foreslår ett medlem.
www.nasjonalparkstyre.no/Rohkunborri/

Anárjohka nasjonalparkstyre/ Anárjoga albmotmeahccestivra
Sametinget foreslår to medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Ovre-Anarjohka/

Verneområdestyret for Trollheimen
Sametignet foreslår to medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Trollheimen/

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen
Sametignet foreslår to medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Verneomradestyret-for-Skardsfjella-Hyllingsdalen-landskapsvernomrade/

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
Sametignet foreslår to medlemmer.
www.nasjonalparkstyre.no/Femundsmarka/

Kilde: Miljødirektoratet og Sametinget.

stuvredh guktie goerkesem vaarjelæmman læssene jìh vaarjelimievierhtieh gorrede, seamma aejkien goh guessieh bööremes vuekiem dam dååjrehtieh jìh dam voenges aarvoesjugniedimmiem nænnoste.

Dihte nasjonaalepaarhke- jìh vaarjelimiedajveståvroej laavenjasse guessiestrategijem evtiedidh jìh sjæysjalidh. Maahta dam darjodh gosse reeremesoejkesjem darjodh jallh staeriedidh jallh jeatjah tijjesne. Guessiestrategijh hammode maahta konsekvensh vedtedh saemien åtnoen åvteste vaarjelimiedajvesne.

Faageles raeriestimmie moenehtse

Nasjonaalepaarhke- jìh vaarjelimiedajveståvroeh edtjiej faageles raeriestimmie moenehtsem nammoehetieh. Moenehtse edtja tjirkijh utnedh ovmessie voenges iedtjijste mah vaarjelimieste baajnehtidh. Nasjonaalepaarhke- jìh vaarjelimiedajve ståvroeh byöroeh unnemes aktem dialåågetjåanghkoem fierhten jaepien utnedh faageles raeriestimmie moenehtsinie.

Faageles raeriestimmie moenehtse maahta vyörtegs vuajnoeh, raerieh jìh mielh ståvroen barkose buektedh, jìh lea vihkeles orgaane mij vihteste ståvroeh buerie bievnesh åådtje mah nasjonaalepaarhken bijre jìh sisnie deahpadieh. Saemien reaktautnijh, voenges saemien kultuvre- jìh maahtoeorganisasjovnh jìh jielemeorganisasjovnh maehetieh sjyöhtehke bööredh faageles raeriestimmie moenehtsasse.

Nuhteligs gaaltijh jis sijnth vielie bievnesh

Saemiedigkien nehtesæjrosne datne bievnesh gaavnh Saemiedigkien politihken barkoen bijre.

www.samediggi.no

www.saemiedigkie.no

www.samedigge.no

www.sametinget.no

Saemiedigkiebievnese areaale- jìh byjresen bijre jìh aaj jeatjah barkoe areaale- jìh byjresepolitihkesne maahta nuhteligs årrodh barkosne vaarjelimiedajveståvrojne.

www.sametinget.no/areal-klima-og-miljo/

Bievnesh dov jijtje jìh mubpieh nasjonaalepaarhke- jìh vaarjelimiedajveståvroeh barkoe gaavnh portaalesne

www.nasjonalparkstyre.no

Bievnesh guesside nasjonaalepaarhkine jìh vaarjelimiedajvine aaj tjåanghkenamme saemien gieline www.norgesnasjonalparker.no.

Gaajhkh vaarjelimiemieriedimmieh gååvnesieh jìh maahta ohtsedidh vaarjelimiedajven nommine

www.lovdatab.no.

Siejhme bievnesh byjresereeremen bijre datne gaavnh Byjresedirektoaraaten hiejmesæjrojne.

www.miljodirektoratet.no

Bievnesh konvensjovnen bijre biologijen gellievoeten bijre datne gaavnh www.cbd.no

SAEMIEDIGKIE
SAMETINGET

Ávjovárgeaidnu 50
N-9730 Karasjok/Kárášjohka

Telefon +47 78 47 40 00

samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no
www.saemiedigkie.no